Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

ἀδραχτανάστασι ἡ, ἀμάρτ. *ἀδραχτανάστασ'* Θρᾴκ. (Αἶν.) Ἴμβρ.

Ἐκ τῶν οὐσ. *ἀδράχτι* καὶ *Ἀνάστασι*.

Ἡ Δευτέρα μετὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Θωμᾶ, διότι ἀπὸ ταύτης ἐπαναλαμβάνουν αἱ γυναῖκες νὰ νήθουν διὰ τῆς ἀτράκτου, ἀφοῦ εἶχον διακόψει ἕνεκα τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

***ἀδραχταρεὰ** ἡ, *ἀργαρταρεὰ* Κῶς

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*.

Εἶδος φυτοῦ τοῦ γένους τῆς ἀτρακτυλίδος (carthamus) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae). [**]

ἀδραχτᾶς ὁ, (Ι) Ζάκ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀδράχνω* ἀντὶ *ἀδραχτής*.

Ὁ σφετεριζόμενος τὰ ξένα πράγματα, ἅρπαξ. Συνών. *ἀδράχτης* (ΙΙ), *ἅρπαγας, ἁρπαγούνης, ἁρπαγουνιάρης, ἁρπαγῶνας, ἁρπάχτης* (Ι), *ἁρπαχτοχέρης*.

ἀδραχτᾶς ὁ, (ΙΙ) Κυδων. Κύπρ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Μεσσ.) Πόντ. (Τραπ.) κ. ἀ. *ἀρδαχτᾶς* Κρήτ. Πόντ. (Σάντ.) *ἀγραχτᾶς* Κύπρ. Θηλ. *ἀδραχτάβα* Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν ἀτράκτους ἔνθ' ἀν.: *Αὐτὸς εἶνι ἀδραχτᾶς* Κυδων. *Ἔρχονται ἀπόξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ οἱ ἀδραχτᾶδες καὶ φκειάνουν ἀδράχτια* Ἀρκαδ. *Φωνάζει ὁ ἀδραχτᾶς νὰ πάρουμε ἀδράχτια* αὐτόθ. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών.

ἀδραχτᾶς ὁ, (ΙΙΙ) Κυδων. Κύπρ. Ρόδ. *ἀρδαχτᾶς* Κρήτ. *ἀγραχτᾶς* Κύπρ. Ρόδ. *ἀγρατ-τᾶς* Κάρπ. Μεγίστ. Ρόδ. Σύμ. *ἀργατ-τᾶς* Μεγίστ. Σύμ. *ἀργαρτᾶς* Νίσυρ. *ἀρταχτᾶς* Λυκ. (Λιβύσσ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*.

1) Μεγάλη ἄτρακτος Κάρπ. Κυδων. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Ρόδ.: *Φέρε μου τὸν ἀγρατ-τᾶ νὰ κλώσωμε τὴν τριχιὰ* Κάρπ. *Τὰ ραφίδκια τοῦ τσαγγάρι καὶ τὰ ράμματα τοῦ στρατουρᾶ κλῶσε τα μὲ τὸν ἀδραχτᾶν* (*ραφίδκια* = χονδρὰ νήματα, *στρατουρᾶς* = σαγματοποιὸς) Κύπρ. **β)** Μεγάλη ἄτρακτος σιδηρᾶ περιστρεφομένη διὰ τῆς ἀνέμης Μεγίστ. Νίσυρ. Ρόδ. Σύμ.: *Ἐκεὶ ποῦ μάζευα τὸ νῆμα, μοῦ 'σπασεν ὁ ἀδραχτᾶς* Ρόδ. **2)** Ἄτρακτος ἐν γένει Κάρπ. Μεγίστ. Κύπρ. Ρόδ. Σύμ. **3)** Ὁ ἐπιστροφεύς, ὁ σπόνδυλος ὁ σὺν τῷ τραχήλῳ στρεφόμενος Κάρπ. Σύμ. **4)** Ράβδος ἀγκυλωτὴ πρὸς τὸ ἄνω μέρος, διὰ τῆς ὁποίας ἀποσποῦν τὰ φραγκόσυκα ἐκ τοῦ φυτοῦ Ρόδ.: *Πῆρε τὸν ἀγραχτᾶ νὰ κόψῃ τὰ φραγκόσυκα.*

ἀδραχτέα ἡ, Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.) *ἀρδαχτέα* Πόντ. (Ἀμισ. Οἰν. Σάντ. Χαλδ. κ. ἀ.) *ἀρδαχτὲ* Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*.

1) Κτύπημα, πλῆγμα δι' ἀτράκτου ἔνθ' ἀν.: *Θὰ σοῦ παίξω κιαμνιὰν ἀρδαχτέ!* Δ.Κρήτ. **2)** Τὸ ποσὸν τοῦ νήματος, τὸ ὁποῖον χωρεῖ ἡ ἄτρακτος ἔνθ' ἀν.: *Ἕναν ἀδραχτέαν ράμμαν* Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) Συνών. *ἀδραχτάκι* **1 β**.

ἀδραχτέλλι τό, ἀμάρτ. *ἀδραχκέλλ'* Λέσβ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*.

Μικρὰ ἄτρακτος: *Πιάν' πάλ' ταχὺ τσὶ ψακών' ἕνα ἀδραχκέλλ'* (*ψακών'* = δηλητηριάζει. Ἐκ παραμυθ.)

ἀδραχτερέα ἡ, ἀμάρτ. *ἀρδαχτερέα* Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδραχτερό*.

1) Τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον χωρεῖ ἓν *ἀδραχτερό*, ὃ ἰδ. **2)** Καλαθίσκος πρὸς ἐναπόθεσιν ἀτράκτων. Συνών. *ἀδραχτερή, ἀδραχτερό, ἀδραχτοκάλαθο*.

ἀδραχτερὴ ἡ, Εὔβ. (Αὐλωνάρ.) Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*.

1) Κρεμάστρα, ἐκ τῆς ὁποίας κρεμοῦν τὰς ἀτράκτους, συνήθως πλεκτὸν ὕφασμα, ἐκ τῶν κροσσῶν τοῦ ὁποίου κρέμανται διὰ τῶν *ἀγκιναρίων* αἱ ἄτρακτοι Κρήτ.: *Κρέμασε τ' ἀδράχτι 'ς τὴν ἀδραχτερή. Ἔσπασεν ἡ ἀδραχτερή.* **2)** Κάλαθος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποθέτουν τὰς ἀτράκτους Εὔβ. (Αὐλωνάρ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀδραχτερέα* **2**.

ἀδραχτερὸ τό, ἀμάρτ. *ἀδραχτερὸν* Πόντ. (Ζησιν. Κρώμν. Τραπ. Χαλδ.) *ἀρδαχτερὸ* Πόντ. (Ὄφ.) *'δραχτερὸν* Πόντ. (Κρώμν. Σούρμ. Τραπ.) *'δαχτερὸν* Πόντ. (Κρώμν. Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ερό*. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. *ἁλατερό, λαδερό* κτλ.

1) Καλαθίσκος χρησιμεύων πρὸς ἐναπόθεσιν ἀτράκτων ἔνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀδραχτερέα* **2**. **2)** Καλαθίσκος, κοφίνιον ἐν γένει Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.): *Ἐγόμωσεν σῦκα - ᾠβὰ τὸ 'δαχτερὸν καὶ ἔφερε μας* Κοτύωρ. Σάντ. || Φρ. *Καλάθ' νὰ γίνεσαι καὶ 'δαχτερόν!* (ἀρὰ) Κοτύωρ.

***ἀδραχτερόπουλλο** τό, *ἀρδαχτερόπον* Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *ἀδραχτερό*.

Μικρὸς καλαθίσκος.

ἀδράχτης ὁ, (Ι) ἀμάρτ. *'δράχτ's* Μακεδ. (Καστορ.) *ἀγράστης* Καλαβρ. (Μπόβ.) *ἀργάτ-της* Σύμ. *ἀδράχτη* ἡ, Ἤπ. *ἀδράχτ'* Ἤπ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀδράχτι*.

1) Ἄτρακτος ἔνθ' ἀν.: Παροιμ. *Κάν-νει πλέο μιὰ γυναῖκα 'ς τ' ἀρραλεῖο παρὰ 'κατὸ 'ς τὸν ἀγράστη* (ἡ ἐργασία τῆς ὑφαντρίας ἔχει πολὺ μεγαλυτέραν ἀξίαν ἀπὸ τὴν τῆς κλωστρίας) Μπόβ. **2)** Κοχλιωτὸς στῦλος τῆς ροδάνης Μακεδ. (Καστορ.)

ἀδράχτης ὁ, (ΙΙ) ἀμάρτ. Θηλ. *ἀδράχτρα* Θεσσ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀδράχνω*.

Ἅρπαξ: *Ἀδράχτρις μᾶς ἤρταν* (Ἀθιγγανίδες, αἱ ὁποῖαι εἰσερχόμεναι εἰς τὰς οἰκίας ἁρπάζουν πράγματα). Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἀδραχτᾶς* (Ι).

ἀδράχτι τό, *ἀδράχτιν* Κύπρ. Πόντ. (Κερασ. Οἰν.) *ἀδράχτι* κοιν. *ἀαδράχτι* Μέγαρ. *ἀνδράχτι* Πελοπν. (Μεσσ.) *ἀδράχτ'* Ἤπ. (Ζαγόρ.) Θρᾴκ. (Ἀδριανούπ. Σαρεκκλ.) Καππ. Λέσβ. Μακεδ. (Πάγγ. Χαλκιδ.) Πάρ. (Λεῦκ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.) *ἀδράχθι* Καππ. (Σινασ.) *ἀδράκι* Χίος (Μεστ.) *'δράχτι* Ἤπ. Κύμ. κ. ἀ. *'δράχτ'* Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θρᾴκ. Μακεδ. Στερελλ. κ. ἀ. *ἀρδάχτιν* Κύπρ. Πόντ. (Κερασ.) *ἀρδάχτι* Ἄνδρ. Θήρ. Κίμωλ. Κρήτ. Κύθν. Μύκ. Νάξ. Πάρ. Πόντ. (Ἀμισ.) Ρόδ. Σέριφ. Σίφν. Σῦρ. κ. ἀ. *ἀρδάχτ'* Μύκ. Πόντ. (Ἀμισ. Ὄφ. Τραπ. Χαλδ.) *ἀρδάχτι* Ἀστυπ. Κάλυμν. Κῶς Λέρ. *ἀρτάχτιν* Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ. Οἰν.)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ